

סוכה פרק ראשון סוכה

טו.

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פיה מהל
סוכה הלכה ח סג
עשין נמ טוש' א"ח סימן
מלה סעף ט;
צו ב ג מיי פיה מהל
סוכה הלכה טו
טוש'ע א"ח סימן מרעט
סעף ז סימן מלה סעף
ט;
ד [מיי] פטי"ז מהל שנת
הל טו טוש'ע א"ח סי'
הל סעף טו; (1) לעיל יב,
(ח) עירובין טו;

רבינו הגאון

מתני' תקרה שאין עליה
מעוזה. נסרים שהבית
מקורה בהן ואין עליהם
ט"ט. מפסק, פותח
ומרחיב. דייקונן בשלמא
בית הלל טעמא מאי משום
התעשה ולא מן העשוי, וכל
היה מעשה מכשירי ואפילו
מאיר בית שמאי
מאי טעמא. ופשטא
טעמא דבית שמאי משום
התעשה ולא מן העשוי
אחת מביניהם בעי, ואפילו
לפסק לא סגי עד דשקיל
אחת מביניהם. ואקשינן
אי הכי ר' מאיר דאמר
נוטל אחת מביניהם ואין
צריך לפסק, כבית שמאי
היא. ושנינו ר' מאיר סבר
בית שמאי ובית הלל
שנים דמשום גזרת תקרה,
ובטילה אחת מביניהם,
אינו מפליג, ואמרי' מאי
קמ"ל והא אפילו ר'
מאיר ור' יהודה בהא
סברא בהא דזמנא, דתנן
מסככין בסריס דביר ר'
יהודה ור' מאיר אסור,
ואוקימנא בגזרת [תקרה]
פליגי. ואיתנא לאוקימנא
פלוגתיה בהא דתנן
מסככין בסריסין, [בסריסין]
משופין לשידות ולהיכות
וכיוצא בהן, ומשום גזרת
כלים פליגי, ונדחת, אלא
מתני' תרווייהו בגזרת
תקרה פליגי, וסיפא רבי
יהודה היא דאמר ליה לר'
מאיר היא דגזרת סיכוך
בסריס משום גזרת תקרה,
דאמר נוטל אחת מביניהם
אינו מפליג, אבל בית
הלל (ו) אפילו בפסק
סגי, ואמר ליה ר' מאיר
ברב זה שניהן לא נחלקו,
בגזרת תקרה, ושמואל
דאמר נסריס כשאין בהן ד'
מחלוקת אבל בסריסין שיש
בהן ד' דברי הכל פסולה,
אלמא ר' יהודה נמי אית
ליה גזרת תקרה. אמר
לך סיפא בבטילי תקרה
פליגי, רבי יהודה סבר
אפילו בפסקוה טלה וכל
שכן בטילת נסר מביניהם,
ורבי מאיר סבר לעולם
לא בטלה אלא בבטילה.
מתני' המקרה סוכתו
בשפודין כו, ואקשינן
מינה לרב הונא (בר
הושעיא) [בריה דרב
הושעין] עד דאמר בעירובין
פרוץ כעמוד אסור לטלטל,
שיצא מחיובו, והוא תנן
אם יש ריח כמות
[לעשות] [לסכך] בהן
כשרה, שנמצא הריח סכך
כשר והשפודין פרוץ,
וקתני כשרה, ומשני
מאי ריח ביניהן כמות
דקתני במתני', בשיש ריח
להכניס סכך כשר ביניהן
להכניס ולהוציא, כלומר
אם יש לו הריח כמעט
מן השפודין.

רבי מאיר אומר נוטל אחת מביניהם אבל לא יפסק. שאין פסקו מועיל לו ורבי מאיר לטעמיה דאמר אין מסככין נסריס וע"י פסק שנימיה מיתכשרא ולשמואל דאמר לקמן (דף יז): סכך פסול פוסל באמצע בארבעה מיתקומא כדפריש' לעיל דניהו שני פסלים באמצע ואין זו אלא שמהנה אמנות דדופן עקומה אמרינן עד הכתלים ומפיקין להן נסריס מן הסוכה אי נמי ס"ל כרז דאמר לקמן סכך פסול זין מן הלך זין באמצע בארבע אמנות הלך לא פסלי נסריס שנימיהם דליכא שיעור פסול ביחד כך פירש בקונטרס והדין עמו שפירש כן דמתקרה נסריס שלה רחצים ארבעה איירי דסתם תקרה כך היא ומדפסלי נסר ד' משום גזרת תקרה אלמא סתם תקרה כך היה וכן מוכח בגמרא דפריך לשמואל צמאי פליגי ומסיק דצטולי תקרה פליגי דלרבי מאיר אין מועיל פסקוה צטולי תקרה שהנסריס ארבעה ולכן צעוי שיטול אחד מביניהם ותימה אדפריך לקמן מצרימיה לשמואל דאמר באמצע פסול בארבעה הוה ליה לאקשויי ממתני' ולשנינו ו"ל משום דמתמינן לא קתני צהדיא נסריס של ארבעה אלא מכה סתם תקרה:

פרוץ בעומד. נראה דהלכה כר' יוסי דאמר פרק שני דצבורות (דף יז: ושם) אפשר לנמסר לכל הפחות צדדי פרוץ מדאפליגי אמוראי הלך צדדי פרוץ כעומד וצפרק שני דחולין (דף כח: ושם) צמחלה על מחצה כרוב והא דקאמרינן התם גבי חלקו לנשים והן שוין דטמאין שניהן לפי שאי אפשר לנמסר כצלי חרס כולהו מודו דקאמרינן צבורות (דף יז: ושם) משום דלית ציה גומות ואין לומר דשמעתין אפילו כמאן דאמר על אפשר וקרי פרוץ כעומד מחצה על מחצה כשדומה לנו שכן שאל א"ע דשמא אינן שוין דהא מפרש טעמא פ"ק דעירובין (דף טו: ושם) וצפ' שני דחולין (דף כח: ושם) דלא הוי כעומד וכרוב משום דהכי אגמריה רחמנא למשה גדור רובא ושחוט רובא ומיפוק ליה משום צדל"ה הוה אסור מפסק משום דשמא שיר רובא והא דפריך צעטין צפרק הזורק (דף עח. ושם): גבי דלתו מריוויה צהדי דארבע אמנות והא אי אפשר לנמסר אפילו תהא הלכה כר"י הגלילי מכל מקום דוחק הוא להעמיד המשנה בן שאין רגילות להיות ומסתמא לא כווננו לצא צבת אחת וצפרק שצעות העדות (שצעות דף לב: ושם) גבי

מתני' תקרה שאין עליה מעוזה. סתם תקרה נסריס שיש בהן ארבעה: מעוזה. רכפת טיט ודומה לו צמקרה צפסר עורא (מתמיה א) ועוזה את ירושלים עד החומה מלאה ממוכה עפר להחזיק החומה: ר' יהודה אומר. צ"ש וצ"ה נחלקו דצבר: צ"ש אומרים. אס צא ליטב תחתיה לשם סוכה:

מפסק. סוכתו ומנענע על שן כולן ואח"כ נוטל אחת מביניהם ונותן פסל צמקומה ולקמן מפרש למה לי תרתי: וצ"ה אומרים מפסק. משום תעשה ולא מן העשוי ואין צריך לתת פסל. ורבי יהודה לטעמיה דמכשיר נסריס שיש בהן ד' לסכך את כולה היינו כרז ושמואל מתיר לה לקמן בגמרא: או נוטל אחת מביניהם. ואין צריך לפסק דצהכי סגי דליכא עשיה מעליא: רבי מאיר אומר נוטל אחת מביניהם. אבל לא יפסק שאין פסקוה מועיל לו ור' מאיר לטעמיה דאמר אין מסככין נסריס ועל ידי פסל שנימיהם מיתכשרא. ולשמואל דאמר לקמן (דף יז: ושם) סכך פסול צד' באמצע מיתקומא כדפרישית לעיל דניהו שני פסלים באמצע ואין זו אלא ח' אמנות דדופן עקומה אמרינן עד הפסלים ומפיקין להו לנסריס מן הסוכה אי נמי צצירא ליה כרז דאמר לקמן (שם) סכך פסול זין מן הלך זין מן האמצע בארבע אמנות הלך לא פסלי נסריס שנימיהם דליכא שיעור פסול ביחד: **גב' בשלמא צ"ה טעמיה משום תעשה ולא מן העשוי.** צפסול וכן מן העשוי לציט ולא לכוזה שאין שם סוכה עליו גזרת תקרה לית להו צמסכך נסריס ואפילו בני ארבעה: אלא צ"ש. דצטו תרתי: אי משום גזרת תקרה. אית להו דאין מסככין נסריס משום הוה לא מהני פסקוה: והכי קאמרי כו'. כלומר לא מהני פסקוה אלא נטילה אחת מביניהם דליכא מעשה מעליא וגזרת תקרה נמי צטלה לה והאי דאמרי מפסק הכי קאמרי המפסק לא הועיל ונוטל אחת מביניהם: ה"ק. ליה רבי מאיר לר' יהודה לא נחלקו דצבר זה דצ"ה כוונה סצירא להו דאין מסככין נסריס ולא מהני פסקוה: ומאי קמ"ל דסתם למתני' מאי אשמעינן צהן פלוגתא לתימניה צמתני': אמר ר' חייא צר אצא כו'. רישא לאו משום גזרת תקרה אפילו צא צנסריס שאין בני ארבעה אצל משופין הן וחלקים ורחוין לתשמא ומשום גזרת כלים נגעו צה לפסול אציבא דרבי מאיר א"ע דפשוטי כלי עץ נינהו ולא מקצלים טומאה גזר צהו אטו כלים המקצלים טומאה:

מפסק. לקו הטיטה דצברי משום לפשטו, וצע"ז פורי"ד (ע"ז לה). סככה בחיובין. צית ד' של חיים פליק"ש צע"ז (דע"ל יב:). זכרים. עשין שלו שמונתה אחת צבת קיבול של חן, כשרה, דא"ע דכלים נינהו, פשוטי כלי עץ אין מקצלין טומאה נקבות. שיש נקב צרצאו והתך עשוי כמלע ונכנס לתוך הקב, ויו ליה מקצלין צבלי עץ ורחוין לקבל טומאה ופסולה (שם). אם יש ריח ביניהן כמות. לסכך שם צכך כשר (שם). הדרוט בגדיש לעשות לו סוכה. נוטל לארץ ונכנס לתוכו ועשה חלל כשיעור סוכה וסכך עשוי ועמד מאלו (לע"ל יב:).

(א) [לעיל יא: וש"ס], (ב) [שבת מב. קלה. יבמת חב. צ"ק ג'א, א, ג] [לעיל יד: וש"ס], (ד) [לעיל יב:], (ה) [נר סבר צטל תקרה לצי' כשנוטל אחת מביניהם וציט הלא או מפסקה או נוטל אחת מביניהם וא"ל ר"מ צין צ"ש צין צ"ה אי נוטל אחת מביניהם אין אי לא לא. מהרש"ל, (1) עירובין טו; (1) לעיל יב, (ח) עירובין טו;

לעזי רש"י

אי שפודין י"ש, לכבודו, קרישם (שבשפת המיטה) לאורך.

מוסף רש"י

מפסק. לקו הטיטה דצברי משום לפשטו, וצע"ז פורי"ד (ע"ז לה). סככה בחיובין. צית ד' של חיים פליק"ש צע"ז (דע"ל יב:). זכרים. עשין שלו שמונתה אחת צבת קיבול של חן, כשרה, דא"ע דכלים נינהו, פשוטי כלי עץ אין מקצלין טומאה נקבות. שיש נקב צרצאו והתך עשוי כמלע ונכנס לתוך הקב, ויו ליה מקצלין צבלי עץ ורחוין לקבל טומאה ופסולה (שם). אם יש ריח ביניהן כמות. לסכך שם צכך כשר (שם). הדרוט בגדיש לעשות לו סוכה. נוטל לארץ ונכנס לתוכו ועשה חלל כשיעור סוכה וסכך עשוי ועמד מאלו (לע"ל יב:).

לית צמאי יהודה היא ושצבת צית הלל: לשמואל דאמר. אצל יש צהן ארבעה דצרי הכל פסולה: סיפא צמאי פליגי. והא דלפי סתם תקרה שני ארבעה הוה וקמכשר רבי יהודה אציבא צדית הלל: צציעולי תקרה. כלומר אמר לך שמואל לעולם צשיש צהן ארבעה ולא היתה כחן תקרה מתחלה ועכשיו הוה צא לסכך צהו לשם סוכה אפילו רבי יהודה פסיל דגזרינן משום תקרה שלא יצא וישצ מתת קורות ציתו ויאמר מה לי זה מה לי חדשה אצל השמא דזו תקרה היתה וצא לדי מעשה לעשות לשם סוכה וזה מוכיח שידע שאמרה תורה תעשה ולא מן העשוי פליגי רבי יהודה ורבי מאיר אי איכא תו למגור משום תקרה או לא רבי יהודה סבר צטולי תקרה לציט שמאי צריך לטול מביניהם דא"ע ד' מוכיח צכקי צתעשה ולא מן העשוי גזרי זה וצ"ה סצרי כיון דצטלה והוכיח שהתקרה פסולה תו ליכא למגור ור"מ סבר לא נחלקו כו' ואף צה גזרינן: **ברצ"ה המקרה סוכתו.** כמו שאנו עושין שמשדרין כלונסות תחלה צכך ונותנין פסל עליהן: ארובות. אשפודין צ"ש צע"ז וצגמרא וע"צ מפרש דמקצלי טומאה: אם יש ריח ציניהן כמות. צין שפוד לשפוד על פני כולה ויתן שם הפסל וכן על פני כולה וצגמרא פריך הא אין הכשר מרובה על הפסול: **גב' פרוץ עומד.** לענין מחיצות שצת אמתר. מחיצה שנעשית צפסין רחצין ג' והניח צין פס לפס כמלא פס דנפקא ליה מתורת צבוד וכן על פני כולה דהוה ליה פרוץ כעומד ודכוותה הכא צמתמינן דהוה ליה פסול ככשר: צגכנס ויולא. שיהא פסל הרובצ כמותן יכול ליכנס וליצא צריות צצנימיהם דהשתח הוה ליה פסל שנותן שם מרובה על השפודים והאזיר יותר על השפודים: והא